

Kázání: 270. O Slovu, které svítí na další krok

Kázání

O Slovu, které svítí na další krok

1. čtení: Žalm 119, 97 - 105

97 Jak jsem si tvůj Zákon zamiloval! Každý den o něm přemýšlím.

98 Nad nepřátele mě činí moudřejším tvá přikázání, navěky jsou moje.

99 Jsem prozíravější než všichni moji učitelé, neboť přemýšlím o tvých svědectvích.

100 Rozumu jsem nabyl víc než starci, neboť tvá ustanovení zachovávám.

101 Před každou zlou stezkou jsem zdržel své kroky, držel jsem se tvého slova.

102 Neodchyluji se od tvých soudů, neboť ty mi ukazuješ cestu.

103 Jak lahodnou chuť má, co ty říkáš! Sladší než med je to pro má ústa.

104 Z tvých ustanovení jsem nabyl rozumnosti, proto nenávidím každou stezku klamu.

105 Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvětluje moji stezku.

2. čtení: Jan 1, 1 - 14

1 Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.

2 To bylo na počátku u Boha.

3 Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.

4 V něm byl život a život byl světlo lidí.

5 To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

6 Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan.

7 Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho.

8 Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví.

9 Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa.

10 Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal.

11 Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.

12 Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.

13 Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha.

14 A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Sestry a bratři, na Moravě měli včera, a prý ještě dneska mít budou, pořádnou klouzačku. Když naprší na zmrzlou zem, přichází na scénu ledovka. Na zledovatělém povrchu si potom nikdo ničím nemůže být jistý. Auta nebrzdí a boty kloužou až běda. Víc než kdy jindy právě za ledovky platí ono biblické: „A proto kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nespadnul“ (1. Kor. 10,12).

Kdysi před lety, když jsem byl církevním sekretářem, vyrazil jsem den před Štědrým dnem právě na Moravu, abych sborům doručil z tiskárny ještě teplou brožuru Čtení na každý den pro nový rok. Jako na potvoru tam tenkrát zrovna také spadla ledovka.

Nocovat se mi nikde nechtělo, a tak jsem se po kluzkých silnicích vydal zpátky domů. Někde se muselo jet krokem, někde se čekalo až jak dopadne klouzající vozidlo v protisměru. Ve škarpách a příkopech polehávala auta a u nich odevzdaně postávali řidiči. No, nakonec jsem domů pozdě v noci dorazil bez úhony, ale žádná velká legrace to nebyla.

Možná už sestry a bratři tušíte, kam mířím. V životě určitě nejednou uklouzneme a může se stát, že si i nepěkně nameleme. Nemyslím teď na ledovku ale na nejrůznější životní situace, ve kterých se nečekaně ocitneme. Třeba když si, jak se říká, nezameteme před vlastním prahem, a potom se přerazíme o svůj vlastní pocit dokonalosti, o svou pýchu a povýšenost.

Nebo když nám naopak někdo hází klacky pod nohy, a my ztratíme balanc a ocitneme se tam, kde jsme být nechtěli. Uklouznout se dá také na pocitu, že nám se přece nic stát nemůže. Stále nové a nové korupční aféry spojené s policejním vyšetřováním dávají tušit, že tenhle pocit rozhodně nic nezaručuje.

Tak či onak, když člověk uklouzne, může se ještě sebrat, dát dohromady a postavit se znovu na nohy. Horší než uklouznutí je, když se ocitnete ve tmě, nevidíte na krok, a navíc se přidá mlha. Při ledovce alespoň víte, kterým směrem se zrovna klouzáte, když je tma a mlha k tomu, nevíte nic. Tuhle jsem v mlze na jedné kruhové křižovatce namísto prvním výjezdem vyjel až třetím a uvědomil jsem si to až po třech kilometrech. Mlha je zrádná.

Nevím, jestli žalmista z dnešního 119. žalmu vůbec mlhu znal, přece jenom žil v jiném teplejším klimatu, tmu znal ale určitě důvěrně. V jeho době nebylo žádné pouliční osvětlení, žádné čelovky ani reflektory. V temné noci bez hvězd a svitu měsíce si každý pocestný musel vystačit s malou olejovou lampičkou.

„Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku,“ říká Hospodinu žalmista. V původní hebrejštině se zmíněným světlem skutečně míní malá olejová lampička, tedy žádný reflektor natož vše prozařující svit slunce. Kdybychom si žalm přečetli celý, zjistili bychom, že je nejen nejdelší ze všech žalmů, ale že je také strukturovaný podle hebrejské abecedy. Jako by tím žalmista chtěl vyjádřit své přesvědčení, že to, co do žalmu vložil, je pravda pravdoucí, od A do Zet.

Zjistili bychom, že se cítí tak nějak osamocený, křehký a bezmocný. Dozvěděli bychom se, že se na něj vytahují a pod nohy mu klacky házejí lidé, kteří mají navrch, kteří se netrápí tím, co je správné a co není. Situace, která se na světě odehrává opakovaně, stále znovu. V životě jednotlivců stejně jako v životě širšího společenství.

Ti, kdo mají moc a současně nemají zábrany, mají často navrch. Prostě neberou ohledy. Když se jim zachce, vyhodí vás bezdůvodně ze zaměstnání, zatknou z ničeho nic na ulici, napaří vám vysoké clo nebo vyhrožují, že vám pro sebe zabaví rovnou třeba celý ostrov.

Nemusí se ale jednat o žádnou vysokou politiku, někdy má prostě člověk pocit, že nevidí ani na krok, stejně jako žalmista. A právě v takové situaci žalmista zmíní onu lampičku, kterou je pro něj Boží slovo. Svítí tak akorát na další krok. Kdepak nějaká záře, co vám zalije světlem celou trasu před vámi. Nic takového. Světýlko tak akorát na další krok.

Navíc ten krok musí člověk udělat sám, lampička slouží pouze k tomu, aby se při špatném nakročení nepřizabil někde ve škarpe. Boží slovo není plán na celý život, ale světlo pro další krok. Nezabývá nás odpovědností, ale pomáhá nám při chůzi. To je velmi důležité, protože někdy slycháváme, že stačí uvěřit a Pán Bůh pak člověka povede, protože má pro každého pevně daný plán. Jenže tak jednoduché to není.

Žalmista je v husté neproniknutelné tmě vděčný za lampičku, která mu osvítí další krok. Víc nepotřebuje. Boží slovo svítí právě tolik, abychom mohli jít dál. Ve složitých životních situacích, kdy není vidět, kam cesta vede, jde právě o to, abychom nešlápli vedle. Proto je světlo pro další krok tak důležité.

Evangelista Jan v 1. kapitole svého evangelia k tomu dodá, že ono světlo, které „ve tmě svítí a tma je nepohltila“, má tvář – a že přišlo mezi nás. Nezůstalo někde daleko, ale vstoupilo do lidského života. „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ Zajímavé je, že doslovně přeloženo si Slovo tady v našem světě postavilo stan. Chce být s námi, ale nijak se nevnucuje, necpe se nám do baráku, neučí na nás z facebooku nebo YouTube. Je

nezávislé a tiše čeká, že si ho všimneme.

Slova nás dnes obklopují ze všech stran. Každý den jich slyšíme nebo čteme víc, než dokážeme unést. Některá nás informují, jiná přesvědčují, některá se snaží získat naši pozornost a jiná nás chtějí směřovat podle svého předem připraveného záměru. Žalmista i Jan ale mluví o Slovu jinak. Není to tvrzení, které se může přebít lepšími argumenty, není to ani návod k použití pro každou životní situaci. Jedná se o Slovo, které k člověku přichází a čeká, zda mu dáme prostor, zda si jím posvítime na další krok.

Jan nás nenechá na pochybách, že tímhle Slovem, které přišlo do světa, je Ježíš Kristus. Nepřišel svět ovládnout, ale stal se člověkem, přijal naší lidskou křehkost - a právě proto má moc nás lidi oslovit a proměnit.

Petr Chelčický správně postřehnul, že Slovo Boží nelze chránit mečem ani spravovat mocí. Kdykoliv se o to lidé pokusili, přestalo být Slovem a stalo se ideologií, souborem povinných dogmat, která ovšem člověka proměnit nedokážou. Kristus Ježíš vstoupil do světa, ale nepřijal jeho pravidla, jako jsou moc, násilí a nerovnost.

Pro Chelčického Slovo není primárně nějaké učení, ale živý Kristus, jehož slova a jednání stojí v napětí ke skutečnému světu s jeho metodami donucování a povýšeností mocných. Zásadní je pro Chelčického přesvědčení, že Kristovo evangelium není nějaká „duchovní nadstavba“, jako že když na to přijde můžeme k sobě my lidé být tu a tam také laskaví a vlídní. Evangelium je pro něho spíš alternativním životním stylem, který pokřivené poměry v tomto světě odhaluje a usvědčuje. Proto je Ježíš chudý, bez moci, proto odmítá donucování, jeho život je protestem proti světu ovládanému silou.

Vtělené Slovo je zranitelné - a právě tím pravdivé. Boží Slovo podle Chelčického člověka odzbrojuje, zbavuje falešných jistot, činí ho zranitelným - ale současně svobodným. Člověk, který chce mít život zajištěný tím, že se například přidá k arogantní moci nebo si osvojí pocit nadřazenosti, přestává Slovo slyšet.

Známe to z příběhu o Ježíšově pobytu na poušti, kde mu Satan navrhuje ať si promění kamení na chleby, aby utišil hlad. Ukaž, že jsi něco víc, že na to máš, že můžeš! Jenže Ježíš se rozhodl stát křehkým člověkem, který se solidarizuje se všemi, kdo nemohou říct, že jsou něco víc, že na to mají, že můžou. „Ne jenom chlebem bude živ člověk, ale každým slovem, které vychází z Božích úst,“ odpověděl Ježíš dotěrnému Satanovi stručně citátem ze Starého zákona.

Co říci závěrem? Slovo Boží není nástroj, jímž máme svět mlátit po hlavě, ale světlo, které nás mění - a současně tím svět usvědčuje z ďábelských praktik. Je to světlo na nejbližší krok, abychom snad neuklouzli. Kráčet ale musíme sami. Nejlépe směrem, kterým krácel před námi sám Ježíš. A navíc, je tu přece s námi. Má mezi námi lidmi postavený stan, nevnučuje se, věří, že jeho slova v záplavě slov dnešní doby nepřeslechneme.

Bože,
děkujeme ti za své Slovo,
které k nám nepřichází jako moc,
ale jako světlo na cestu.

Děkujeme ti, že k nám mluvíš
ne proto, abys nás ovládl,
ale abys nás oslovil.
Ne proto, abys nás zajistil,

ale abys nás učil důvěře.

Odpusť nám, když ze Slova děláme nástroj,
kterým si chceme pomoci,
místo abychom se jím nechali vést.
Když ho chceme mít pod kontrolou,
místo abychom mu naslouchali.

Uč nás slyšet tvůj hlas
uprostřed obyčejných dnů,
v křehkosti, nejistotě i tichu.
Dej, ať je tvé Slovo světlem
pro další krok - ne pro vládu nad druhými.

A když budeme hledat jistotu,
připomeň nám Krista,
Slovo, které se stalo tělem
a zůstává s námi na cestě.

Amen.

PeČ

SPCH 25. 1. 2026

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)